

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23316027

Konu : Soru Önergeleri (7-39675-7/40045-7/47996)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/39675 GK 101
7/40045 GK 107
7/47996

- İlgi : a) 06.02.2026 tarihli ve 1794495 sayılı yazınız.
b) 17.02.2026 tarihli ve 1800621 sayılı yazınız.
c) 27.08.2026 tarihli ve 1926949 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Bitlis Milletvekili Sayın Semra ÇAĞLAR GÖKALP tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/39675, 7/40045 ve 7/47996 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/39675-7/47996 Cevap Metni (5 Sayfa)
2 - 7/40045 Cevap Metni (6 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: BD6C99B2-AE67-409C-9F63-41A406115768

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

**Bitlis Milletvekili Sayın Semra ÇAĞLAR GÖKALP'e Ait 7/39675 ve 7/47996 Esas
Numaralı Yazılı Soru Önergelerine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımız engelli bireyler ve ailelerinin güçlendirilmesi ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmekte, engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir.

Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda meydana geldiği veya kuruluşlarımızda korunma ve bakım altında bulunan çocuklara yönelik gerçekleştiği iddia edilen konusu suç teşkil eden tüm vakalara ivedilikle müdahale edilmekte, gecikmeksizin kolluk birimlerine ve adli makamlara bildirilmekte ayrıca idari işlem başlatılmaktadır. Olay yakından takip edilmekte ve davaya müdahil olunmaktadır.

Bakanlığımız tarafından yatılı bakım hizmetlerinin sunulmasında engelli bireylerin üstün yararı ve aile bağlarının korunması hususuna öncelik verilmektedir.

Soru önergesinde bahsi geçen engelli Sinan Gündoğdu'nun ateşinin yükselmesi üzerine bakım personeli eşliğinde hastaneye gönderildikten sonra yapılan tahliller sonucunda kaburgasının kırık olduğu tespit edilmiş ve yapılan muayenede doktor tarafından engellinin vücudunda herhangi bir morluk olmadığından dolayı kırığın düşmeye veya çarpmaya bağlı olarak oluşmuş olabileceği bilgisi verilmiştir. Geçmişe dönük kamera görüntüleri incelendiğinde somut olarak personelin hiçbir karede söz konusu engelliye yönelik şiddet görüntüsü tespit edilmemiştir. Engelli Sinan Gündoğdu'nun Ağır Otizm Spektrum Bozukluğu tanısı sebebiyle yoğun problem davranışları ve takıntılarından dolayı yaralanması ile sonuçlanan pek çok vukuat raporu ve tutanak bulunduğu, sadece İstanbul'daki bakım merkezinde söz konusu engelliye ait 150 adet vukuat raporu ve tutanak olduğu bildirilmiştir.

Engelli Sinan Gündoğdu'nun İstanbul ilinde bakım hizmeti aldığı merkezin tadilat altına alınması ve bakım ünitelerinin kapatılması nedeniyle Sakarya Arifiye'deki merkeze nakli vasisinin/annesinin talebi üzerine gerçekleştirilmiştir.

Engelli Sinan Gündoğdu Sakarya Arifiye'de bakım merkezinde iken veli Ayfer Özdemir'in yasal temsilcilik ve velayet görevini iyi niyet kuralları ve sınırları içerisinde yerine getirmediği, sosyal, bilişsel ve ruhsal olarak davranışlarının engelliye ve engelliye sunulan hizmete zarar verdiği, kendisi ile iş birliği yapılamadığı, fiilen bakım sorumluluğunu yerine getirmediği ve kamuda bakılan engelli çocuğuna davranışlarıyla açıkça zarar verdiği, psiko-sosyal ve sosyo-ekonomik koşullarının velayet görev ve sorumluluğu için uygun olmadığı ve velayet görevini kötüye kullandığı görüş ve kanaati oluşması sebebiyle Bakanlığımızca vesayet değişimi talebinde bulunulmuştur. Dava sonucunda annenin vasilığının devamına karar verilmiş olmakla birlikte, vesayet görevinin kötüye kullanılması gibi bir durumun söz konusu olması halinde kurumların bu şekilde talepte bulunmasının yasal hakkı olduğu kararda ayrıca belirtilmiştir.

Sakarya Arifiye'deki bakım merkezinin de bakım onarım sürecine girmesi nedeniyle kuruluştan hizmet alan engellilerin Bakanlığımıza bağlı resmi veya özel bakım merkezlerine nakline ihtiyaç duyulmuştur. Engelli Sinan Gündoğdu'nun Özel Amasya Tekin Engelli Bakım Merkezine nakil işlemi, resmi süreçler tamamlanarak usule uygun olarak ve engelli bireyin yüksek yararı gözetilerek gerçekleşmiştir. Ayrıca yapılan nakil işlemine ve gerekçelerine dair anne/vasi Ayfer Özdemir süreç içerisinde pek çok kez bilgilendirilmiştir.

Soru önergesinde bahse konu hususlara ilişkin olarak Bakanlığımızca yürütülen tıbbi ve idari süreçler, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda değerlendirilmekte ve gerekli inceleme ve izleme çalışmaları sürdürülmektedir. Kuruluş bakım ve sağlık takip işlemleri düzenli kayıt ve kontrol mekanizmaları çerçevesinde devam etmektedir.

Sinan Gündoğdu'nun Merzifon'daki bakım merkezine kabulünden itibaren kendisine ve çevresine zarar verici davranış bozuklukları gözlemlenmesi nedeniyle psikiyatri değerlendirmesi yapılmış olup ilaç tedavileri uzman psikiyatri hekimlerinin muayene ve kontrol raporlarına dayanılarak düzenlenmiş, doz değişiklikleri tıbbi gerekçelerle yapılmış, süreç sağlık birimleri tarafından izlenmiş ve vasi bilgilendirilmiştir. Söz konusu engellinin kilo alamama ve beslenme durumu nedeniyle dahiliye değerlendirmeleri yapılmış, kan tahlilleri alınmış, ek gıda takviyesi reçete edilmiş ve önlem amaçlı ileri tetkikler planlanmıştır. İlaçların bilinç kaybına ve ciddi kilo düşüşüne yol açtığı iddialarına ilişkin yapılan incelemede; kilo alamama sorununun kuruluşu kabul öncesi döneme de dayandığı, bu nedenle dahiliye ve cerrahi branşlarınca araştırıldığı, bilinç kaybına dair kalıcı bir klinik bulgu kaydı bulunmadığı, tedavi sürecinin uzman hekim kararları doğrultusunda yürütüldüğü tespit edilmiştir.

Sinan Gündoğdu'ya uygulanacak tıbbi müdahale ve tetkikler için gerekli izin belgeleri anne/vasi Ayfer Özdemir'den alınmakta olup, sağlık kuruluşları ile bakım merkezi arasındaki işlemler bu onaylar doğrultusunda yürütülmektedir. Acil durumlarda ise mevzuat gereği hastanın üstün yararı esas alınarak işlem yapılmaktadır.

Bakım merkezlerinden hizmet alan bireylerin psikososyal iyilik hallerinin desteklenmesi ve aile bağlarının sürdürülebilir biçimde korunması, sosyal hizmet uygulamalarının temel ilkelerinden biri olarak benimsenmekte olup bu doğrultuda hizmet kalitesinin artırılması amacıyla ailelere görüntülü görüşme imkânı sunulmaktadır. Bu uygulama, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde bireyin aile ile bağının korunması hakkının bir yansıması olarak hayata geçirilmiştir.

Ancak sosyal hizmet müdahalesinin temel ilkelerinden olan gizlilik, mahremiyet ve kişisel verilerin korunması yükümlülüğü, yalnızca ilgili bireyi değil, aynı ortamda hizmet alan diğer bireyleri ve merkezlerde görev yapan personeli de kapsamaktadır. Bu bağlamda, anne Ayfer Özdemir'in gerçekleştirilen görüntülü görüşmeler sırasında gizlice görüntü kaydı aldığı ve bu kayıtları sosyal medya platformlarında paylaştığı tespit edilmiştir. Söz konusu eylem;

-6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında hizmet alan diğer bireylerin ve personelin kişisel veri güvenliğini,

-Hizmet alan bireylerin mahremiyet ve onur haklarını,

-Kurum güvenliği ile kurumsal işleyişin sağlıklı yürütülmesini,

-Personelin çalışma ortamında güvenli ve saygın biçimde görev yapma hakkını doğrudan ihlal eder nitelikte görülmüş; bu nedenle sosyal hizmetin “zarar vermemesi” ilkesi gereği, yalnızca söz konusu yaşanan ihlalle sınırlı olmak üzere, görüntülü görüşme uygulaması geçici bir idari tedbir olarak askıya alınmıştır. Bu tasarrufun, ailenin bilgi alma ve iletişim hakkını ortadan kaldıran genel bir yasak niteliği taşımadığının; aksine, hizmet alan tüm bireylerin ve personelin haklarını koruyucu istisnai bir önlem olduğunun altı çizilmelidir.

Bu çerçevede, sosyal hizmetin “bilgilendirilmiş katılım” ve “şeffaflık” ilkeleri gözetilerek, engellinin genel durumu, sağlık bilgileri, günlük yaşam süreci ve bakım hizmetlerine ilişkin gelişmeler Ayfer Özdemir'e düzenli, açık ve şeffaf biçimde aktarılmıştır. Aynı özen ve süreklilikle, baba Mehmet Fahri Gündoğdu'ya da engellinin sağlık ve bakım durumuna ilişkin

düzenli bilgilendirmeler yapılmış olup ailenin bakım sürecine dair bilgi edinme hakkı hiçbir şekilde kısıtlanmamıştır.

Diğer taraftan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 20 nci maddesinin 2 nci fıkrasına istinaden Bakanlığımız kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik şiddet ve cinsel istismar dosyalarında açılmış davalara katılmakta olup adli süreçlere ilişkin yargılama aşamaları sonuna kadar titizlikle takip edilmektedir.

Bakanlığımız tarafından, Cumhuriyet Başsavcılıklarınca yürütülen soruşturma dosyalarına, 6284 sayılı Kanun kapsamında davaya müdahillik hususunun değerlendirilebilmesi için soruşturma sonucunun Bakanlığımıza tebliğ edilmesi talepli dilekçe sunulmaktadır.

Soruşturma sonucunun tebliği halinde, soruşturma sonucunda dava açılmış ve iddianame düzenlenmişse Bakanlığımızca davaya müdahillik hususu değerlendirilmekte, soruşturma sonucunda kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmesi halinde ise Bakanlığımızca bu karara itiraz hususu değerlendirilmektedir.

Sinan GÜNDOĞDU'nun, 23.01.2022 tarihinde ateşinin yükselmesi üzerine derhal kuruluşa ambulans çağırılarak bakım elemanları eşliğinde hastaneye gönderilmesi, yapılan tahliller sonucunda kaburgasının kırık olduğu tespit edilmesi olayına ilişkin olarak, Bakanlığımızca suç duyurusunda bulunulmuş ve İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığınca soruşturma işlemlerine başlanmış, ancak Başsavcılığın 23.05.2022 tarihli kararı ile soruşturmanın işlemiden kaldırılmasına kesin olmak üzere karar verilmiştir.

Sakarya ve Amasya illerinde ise, Sinan GÜNDOĞDU'ya yönelik şiddet uygulandığına dair herhangi bir adli süreç tespit edilememiştir.

Soru önergesinde bahsi geçen Abdülkerim MUSTİ'ye ilişkin olarak; Sakarya İl Müdürlüğüne bağlı Merkezde bakım ve koruma altında iken 26.04.2025 tarihi 23.30 sularında ateş, halsizlik, hırıltılı solunum ve genel durum kötülüğü sebebiyle saat 00.30 sularında Sadıka Sabancı Devlet Hastanesi Acil Servisine gönderildiği, burada gerekli tetkiklerin yapılmasının ardından engelliye pnomoni tanısı konulduğu ve bireyin Sakarya Eğitim Araştırma Hastanesi Acil Servisine sevk edildiği, yoğun bakıma alındığı, 30.04.2025 gününü 01.05.2025 gününe bağlayan gece yarısı 00.34'de ise organ yetmezliği tanısına bağlı olarak vefat ettiği ve hastanenin kayıtlarına da doğal ölüm olarak geçtiği, bu sebeple de herhangi bir adli sürecin başlatılmadığı anlaşılmıştır. Bakanlığımız tarafından başlatılan soruşturma neticesinde de iddiaların sübuta ermediği kanaati oluşmuştur.

Öte yandan engelli bakım kuruluşlarında hizmet kalitesini artırmak amacıyla koruyucu ve önleyici politikalar hassasiyetle uygulanmakta ve takip edilmektedir. Ayrıca etkin bir denetim mekanizması ile kuruluşlar sürekli izlenmektedir. Özel Engelli Bakım Merkezleri, ilgili mevzuatın amir hükmü gereğince yılda en az iki kez Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri tarafından, iki yılda bir kez de Bakanlık Müfettişlerince denetlenmektedir. Bakanlığın yetkili personeli tarafından da yıl içerisinde denetimler yapılmaktadır. Bakanlığımız etkin bir denetim mekanizması oluşturmak amacıyla İl Müdürlükleri arasında çapraz denetim uygulaması da yaptırmakta; merkezler hakkında ulaşan ihbarlara istinaden ihbar denetimleri ve mesai dışı denetimler gerçekleştirilmektedir. Ayrıca İl Müdürlüklerimiz habersiz gerçekleştirdiği denetimlerde geçmişe dönük kamera kayıtları incelemesi yapmaktadır. Engelli bireylerin insan onuruna yakışır bir hizmet almasını temin etmek amacı ile her türlü çalışma gerçekleştirilmektedir.

Sakarya Arifiye’de hizmet sunan bakım merkezimize açılışından itibaren Bakanlığımız merkez ve İl Müdürlüğü yöneticileri, Bakanlığımız müfettişleri, İl ve İlçe Mülki Amirleri (Kaymakam, Vali, Belediye Başkanları) tarafından resmi kayıtlara geçen toplamda en az 30’a yakın denetim ve ziyaret gerçekleştirilmiş olup resmi kayıtlara geçmeyen ziyaretler ve denetimlerle belirtilen sayıdan çok daha fazla kez denetim gerçekleşmiştir.

Özel Amasya Tekin Engelli Bakım Merkezi son beş yıl içerisinde Bakanlığımızın ilgili birimleri tarafından toplam 22 kez denetlenmiştir. Denetimler sonucunda hizmetin sürekliliğini ve kullanıcı güvenliğini riske sokacak düzeyde bir eksiklik veya ihlal tespit edilmemiştir.

Merkeze ilişkin Bakanlığımıza iletilen şikâyet başvuruları hakkında da gerekli inceleme ve değerlendirmeler yapılmıştır. Başvurular denetim ve inceleme süreçleriyle sonuçlandırılmış olup yapılan işlemler neticesinde herhangi bir olumsuzluk veya yaptırım gerektiren durumla karşılaşmamıştır.

Engelli bireylere yönelik bakım hizmetleri aile odaklı sosyal hizmet politikası doğrultusunda geliştirilmekte ve çeşitlendirilmektedir. Toplum temelli bakım anlayışı doğrultusunda; yatılı bakımın yanı sıra birey odaklı hizmet anlayışı ile engelli bireylerin kendi sosyal çevrelerinden ayrılmadan yaşamlarını sürdürmelerini sağlayan bakım hizmet modellerine ağırlık verilmektedir. Aile yanında bakımı desteklemek amacıyla evde bakım yardımı, sosyal yardım, gündüz bakım hizmetleri ve geçici misafir bakım hizmetleri birlikte ve birbirini tamamlayıcı şekilde bütünleşik olarak sunulmaktadır.

Engelli bireylere yönelik aktif yaşam merkezleri ile engelli bireylerden ailesi yanında bakımı sağlananların ihtiyaçlarının giderilmesi ve ailelerin rahatlatılması, sosyal hayata aktif katılımlarının sağlanması hedeflenmektedir. Engelli bireylerin ailesi yanında çevresinden ayrılmadan bakımının gerçekleştirildiği tam veya yarı zamanlı olarak gündüz hizmet veren aktif yaşam merkezlerinde; engelli bireyin öz bakım ihtiyaçlarının karşılanması yanı sıra toplumsal hayata katılımlarını sağlamak üzere eğitim, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler yürütülmekte, ailelerine danışmanlık hizmeti verilmektedir. Haziran 2026 itibarıyla 148 gündüzlü bakım ve rehabilitasyon merkezinde 3.003 engelli bireye hizmet verilmektedir.

Engelli bireylerin içinde yaşadıkları toplumla kaynaşmalarına yönelik olarak müstakil evlerde veya apartman dairelerinde yaşamaları ve toplumsal hayata aktif katılımlarının sağlanması amacıyla 2008 yılında açılmaya başlanan ev tipi sosyal hizmet kuruluşları olan umut evlerinde 42 ila 6 engelli bireyin bir evde bakım elemanının refakatinde, mesleki personelin gözetiminde bakım hizmeti almaları sağlanmaktadır. Haziran 2026 itibarıyla 145 Umut Evi bulunmaktadır.

Bakım hizmetleri kapsamında; engelli bireylerin beslenmesi, tedavisi, korunması, temizliği gibi temel yaşam ihtiyaçları karşılanmakta iken rehabilitasyon hizmetleri kapsamında; engelli bireylerin halihazırda var olan ve geliştirilen yeteneklerinin ve becerilerinin korunması ile geliştirilmesi amacıyla sosyal, sportif, sanatsal, kültürel ve iş uğraşı faaliyetleri ile etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Bakım sorumluluğu kapsamında ise engelli bireylerin tedavisine, tıbbi rehabilitasyonuna, özel eğitimine ve mesleki eğitimine, mesleki rehabilitasyonuna ve istihdamına ilişkin hizmetlerin, ilgili kurum ve kuruluşlardan alınmasına veya bu hizmetlerin ilgili kurum ve kuruluşların desteği ve yönlendirmesi ile iş birliği içinde birlikte sunulmasına çalışılmaktadır.

Bakım hizmetinin kalitesinin artırılması ve iyileştirilmesi için toplu yaşam alanlarından ziyade insan onur ve haysiyetine yakışır modern fiziki yapılar sunan Engelsiz Yaşam Merkezleri

Projesi dahilinde engelli bireylerin üçer kişilik 4 yatak odası, salon, oturma odası, mutfak, banyo ve tuvalet bölümlerinden oluşan toplam 12 kişilik müstakil, tek katlı ve bahçeli evlerin bir idari bina ile birlikte aynı bahçe içerisinde bulunduğu kampüslerde bakımına önem vererek ülke genelinde yaygınlaştırılmasına çalışılmaktadır. Haziran 2026 itibarıyla Bakanlığımıza bağlı 108 yatılı engelli bakım ve rehabilitasyon merkezinde 6.705 engelli bireye hizmet sunulmaktadır. 2026 yılının ilk altı ayında; 12-18 yaş özel gereksinimli bireyler ile 18 yaş ve üzeri zihinsel ve bedensel engelli bireylere yönelik 30 (otuz) kapasiteli olarak “İğdır Engelli Aktif Yaşam Merkezi” hizmete açılmıştır.

Engelli ve yaşlı bireylere yönelik olarak sunulan bakım hizmetlerinin; mahremiyet ve güvenlik ilkesine dayalı, kaliteli, sürdürülebilir, izlenebilir ve ölçülebilir şekillerde sunulmasına yönelik çalışmalar geliştirilerek sürdürülmektedir. Bu doğrultuda, engelli ve yaşlı bireylere yönelik uzun süreli bakım hizmeti veren kuruluşların öz değerlendirme süreçleri tamamlanarak Bakım Hizmetleri Kalite Standartları (BHKS) değerlendirme süreci başlatılmıştır. Haziran 2026 itibarıyla 392 engelli bakım, 259 yaşlı bakım olmak üzere toplam 651 bakım kuruluşunda kalite değerlendirmesi yapılmıştır.

Engelli ve yaşlı bireylere bakım hizmeti sunulan kuruluşların kalite iyileştirme faaliyetleri; hizmet sunumunda aksaklıkların tespiti, tespit edilen bu aksayan yönlerin iyileştirilmesi için doğru yöntemlerin belirlenmesi, karar verme süreçleri ile iyileştirme için yapılması gereken iş ve faaliyetlerin yürütülmesinde gerekli metot, teknik veya araçların sistematik bir şekilde sürece bağlı kalarak uygulamasını içermektedir.

Ayrıca; 0-3 yaş başta olmak üzere, 0-8 yaş arası gelişimsel riski veya engeli bulunan çocukların erken dönemde tespit edilmesi, izlenmesi ve aile temelli olarak desteklenmesi amacıyla Aile Temelli Ulusal Erken Müdahale Sistemi, bütüncül bir yaklaşımla Türkiye’de ilk kez pilot bir uygulama olarak 2025 yılında hayata geçirilmeye başlanmıştır. Sistem, çocukların gelişimsel ihtiyaçlarının erken dönemde belirlenmesini ve ailelerin sürecin aktif bir paydaşı olarak güçlendirilmesini esas almaktadır. Bakanlığımız 2024-2025 Yatırım Programı’na alınarak başlatılan uygulama; Bakanlığımız tarafından, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı koordinasyonunda, Millî Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı iş birliğiyle ve UNICEF’in teknik desteğiyle yürütülmektedir.

Bu çerçevede, pilot uygulama için belirlenen 4 ilde (Ankara, Bursa, Kahramanmaraş, Mersin) bulunan gündüzlü bakım, rehabilitasyon ve aile danışma merkezlerinde Haziran 2025 itibarıyla Erken Çocukluk Gelişimi Birimleri oluşturularak pilot uygulamaya başlanmıştır. Bu birimlerde, erken çocukluk döneminde gelişimsel bir değerlendirme aracı olan Gelişimsel İzleme ve Destekleme Rehberi (GİDR) kullanılarak yapılan gelişimsel değerlendirme sonucunda, çocuklara yönelik bireysel bakım planları oluşturularak çocukların izlem ve takibi sağlanmaktadır.

Bu birimlerde görevli personele ulusal ve uluslararası uzmanlar tarafından düzenli olarak erken çocukluk dönemine ilişkin çeşitli eğitimler verilmekte ve süpervizyon desteği sağlanmaktadır. Sistemin yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalar çerçevesinde, 2026 yılında Batman ve Konya olmak üzere iki yeni pilot il uygulamaya dâhil edilmiştir.